Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Ioan Es. Pop
Opera poetică

Prefață
de DANIEL CRISTEA-ENACHE

PARALELA 45
EDITURA

Libris.RO
oameni și cărți

CUPRINS

Prefață – *Răul nemuritor* / 5

ieudul fără ieșire / 13
olteţului 15, camera 305 / 15
ieudul fără ieșire (I) / 22
iarnă cu mircea / 36
ieudul fără ieșire (II) / 40
amicul / 46
viaţa de-o zi / 52
banchetul / 60
porcec / 63
toamnă la capri / 88
pantelimon 113 bis / 99
pe vremea când era spurcată de alcooluri, / 101
nănești / 103
vinicius / 107
gore / 107
elvira / 108
gioni / 110
gănău / 113
băuturica / 113
golul / 114
pantelimon 113 / 114
pantelimon 113 bis / 116
momfa / 117
fotografia de familie / 120
lumile livide / 121
colateralul / 131
podul / 145
muzeul lăuntric / 147
un ins aproape ca noi / 152
etajul cinci / 152
petrecere de pietoni / 155
argument împotrivă / 157
șlagăre de concentrare / 160
petrecere de pietoni / 168

Libris.RO
Respect

sacrul și peticul / 173
corectorul / 180
nouăzeci / 182
greață la mal / 189
confort 2 îmbunătățit / 195
unelte de dormit / 205
în caz că ți se face somn mai devreme / 207
și cei din urmă vor fi cei din urmă / 229
potriviri după alecsandri & co. / 238
dincolo / 242

Notă biobibliografică / 250

Referințe critice / 253

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

ieudul fără ieșire

Editura Cartea Românească, 1994

Libris.RO

olteţului 15, camera 305

1. ca o amară, mare pasăre marină,
nenorocul pluteşte peste căminele de nefamilişti
din strada olteţului 15.

aici nu stau decît doar cei ca noi. aici
viaţa se bea şi moartea se uită.

şi nu se ştie niciodată cine pe cine, cine cu
cine şi cînd şi la ce.
doar vîntul aduce uneori miros de fum şi zgomot de arme
dinspre cîmpiile catalaunice.

cînd urci la noi, amice, ai grijă: la uşă o să te întîmpine pă-
duchele de san-josé. e paznic aici, o să ţi se gudure la
picioare, o să-ţi zică dă-mi nene cinci lei să te trec apa, uşa
e-nchisă, ăştia mă lasă tot timpul afară, m-au întemniţat afară.
tu nu-l crede, amice, tu nu ştii, a venit ieri administratorul,
l-a făcut şef peste tot palierul, el este cel care cîrmuieşte acum
camera asta, corabia asta blestemată de sub care apele s-au tras
şi a rămas încremenită aici, la etajul trei.
deci plăteşte-i, amice, el e cîrmaciul, se clatină mereu
ca-n vechime cînd vasul sălta peste ape.
iar dacă-njură ascultă-l cucernic: el cînd înjură
se roagă. aşa cum fac toţi aici.
aşa ai să faci şi tu curînd.

aici nu stau decît doar cei ca noi.
aici viaţa se bea şi moartea se uită.

numai în rare clipe de căinţă şi credinţă, noaptea,
zidurile se subţiază, se alungesc, se înalţă
ca un giulgiu tremurător îmbrăcat de un trup nelumesc.
dar nu se trezeşte nimeni şi dimineaţa căminul e iar o
cămaşă boţită din buzunarele căreia ieşim numai noi şi atît,
numai noi şi atît.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

aici nu stau decît doar cei ca noi.
aici viața se bea și moartea se uită.

2. fotografia de grup

în jurul mesei după cină. poate îngînduraţi. poate doar
sleiți. căzută pe dușumea, cu cămașa desfăcută – o
piersică stricată – dănțuitoare lascivă a nopților lor.
primul din stînga – zoli. cu barba roșcată spri-
jinită în pumn. cu paharul gol răsturnat peste margine. cu ochii
începețoșați. poate doar sleit. poate îngîndurat. după el
se vede doar gulerul ridicat al hainei mele, în
chip de glugă. mereu uit că nu mă mai pîndește nimeni.
mereu umblu ca-nfășurat în altcineva.

la capătul din dreapta – hans. el **da**. el are
treișopt. are capul căzut pe masă.
a avut bani. o avea pe tereza. are treișopt.
a avut băiatul un amic, amicul a avut-o pe
tereza, tereza a avut banii lui hans. hans are
capul căzut pe masă, masa șchioapă, noi cu el.
pe atunci avea 36. acum are 41 la bocanci, viața verde și
ciroza hepatică-l așteaptă-n pat. dintre noi,
hansi e singurul om realizat.
mitru: de un an cu ocupație fără și bun pentru apostolat.
pripășit și el aici că aici e hotel pentru toți.
a avut cîndva nevastă și o casă, însă i s-au terminat.

la mijloc între noi șade păianjenul cu cruce.
mereu îngîndurat, înfășurat în giulgiul propriei mătăsi
ca într-o aură de flăcări blîndă.
«vin zorile, se face iarăși seară, zice,
și nu se va trezi nici unul să mă vîndă.

Libris.RO
Parteneri pentru oameni și cărți

3. calvarul

z'ce mă, z'ce, am o cutie de chibrituri, le-am luat alaltăseară de la mătușă-mea. z'ce mi-am perdut paianjenu, numa acolo poa să fie, z'ce, la 305. da tu fii atent, z'ce, păzește intrarea, fluieră cînd iese, z'ce, e unu așa și pă dincolo, are picioare lungi, umblă numa-n chiloți, merge, z'ce, crăcănat, face pă boieru, vorbește pă nas, țese bă nește cămăși grozave. z'ce să știi că eu pe soră-mea cu el așa și pă dincolo. o văd eu azi, o văd și mîni, mă duc la ei noaptea. ea, z'ce, era-mbrăcată-n blana pisicii și a mieunat. torcea, drăcoaica, z'cea c-o să cred că-i pisică. ș'ăla tocma lîngă ea în pat. am tras atunci, z'ce, ceasu jos de pă perete ș-am bătut în el clopotele pînă dimineața. ș-au venit ș-au găsit-o ș-au spălat-o ș-au îmbrăcat-o mireasă. ș'au zis pă el l-ai vrut, pă el l-ai avut. o să fii toată viața nevastă de păianjen. hai, ia-ți stîrpitura acasă. și cînd să-l ia, păianjenu că cîr, că mîr, că el n-o vrea, că elu-i prea tînăr, că nu-i trebe decît urechea ei, în care el să poată să țească pentru ea cămăși de mireasă.

(ș-a venit ainștain la doamna aia, îi era pretină de-o viață. ainștain era de-acum bătrîn și-ntr-o ureche. ș-a văzut ainștain paianjenu, doamna-l crescuse de mic ca pe copilu ei. i-a plăcut paianjenu lu ainștain și s-au făcut pretini la cataramă. săraca doamnă. săraca mamă. a ieșit la bucătărie să-i aducă înaltului oaspe delicatese. atunci hoțomanu – hap pe păianjen, îl bagă-n gură degrabă și-ncepe să-l mestece de zor. cînd a venit doamna, la colțu' gurii lu ainștain rămăsese neînghițit un picior.
ce-i aia, a zis ea. ce să fie, aripa de la mustața mea. niciodată nu s-au mai văzut după aia. niciodată ea nu l-a mai putut ierta.)

4. arcul de triumf

asta fac acum: mă întorc pe oltețului 15.
este vinerea și este seară.
de vineri pînă luni nu mai am la ce trăi.
atunci hans se înfurie și cumpără spirt sanitar
și zoli se înfurie și cumpără spirt sanitar
și eu mă înfurii și eu și zic la ce
și ei zic la ce și după asta îndoim
totul cu apă și-ncepem să fim fericiți.
ei nu mai zic la ce, eu nu mai zic.

de vineri pînă luni nu ne mai auzim.
ne luăm porția fiecare și începem să fim
mai puțin nefericiți. mai puțin vii.

și pînă duminică noaptea totu-i OK.
și nu mai contează dacă sau dacă nu.
iese hans la geam și zoli la geam însă
nici o corabie nu mai apare dinspre corint.
și ei zic nu-i încă luni și eu zic încă nu.

și pe olțetului e iarăși veselie mare.
vine vineri și de vineri pînă luni
e ziua noaptea ziua noastră liberă
și cîntăm de tremură încăperile –
marinari încercați care speră ca-ntr-o duminică să vadă sosind
la orizont, peste blocurile din colentina,
corabia dinspre corint.

iar luni, cînd toți sînt plecați, sosește în sfîrșit
și aici Fiul ca să mîntuiască:
cu cămașa murdară, cu ochii umflați de nesomn,
cu sticla goală-ntr-o mînă, clătinîndu-se și lălăind.
se cațără pe scară la treisutecinci, își întinde mîinile și zice:
leagă-mă de lemnul ei, să dorm și eu puțin, amice.

5. botezul
e un ceas în cameră pe care hans îl hrănește pe-ascuns.
mișcă mai repede, îi șoptește, mișcă mai repede.
i-a cumpărat cămașă și l-a îmbrăcat. îl
spală, îl schimbă, îl îngrijește ca pe ochii din cap.
ceasul însă e un somnoros. s-a îngășat. s-a lățit
pe toată masa. abia mai stă pe picioare –
ticăitul i-e ca un lătrat.
e un ceas în cameră pe care hansi îl hrănește pe ascuns.

e și un pepene roșu pe care hans l-a adus în casa asta de mic
și pe care-l crede pruncul lui.

Libris.RO

ah, pruncul s-a copt și s-a rumenit.
unul i-a vîrît într-o zi în pîntece un cuțit.
s-a auzit un geamăt și din prunc a țîșnit sînge dulce și parfumat
în răcoarea căruia ne-am botezat.

6. am angajat, nene, doi de la camera 24, se
roagă pentru noi zi și noapte, o să
fim precis iertați, pu-
tem bea în continuare.

7. patru jnepeni cu bărbi fac înconjurul căminului de nefamiliști.
administratorul aleargă după ei cu foarfecele desfăcute.
noi sîntem preoți, strigă ei, noi n-avem voie să fim tunși.
noi sîntem magi, noi n-avem voie.

avem trei luni de cînd venim ca să vedem
minunea de la camera treisutecinci –
irod împuțit, noi sîntem magi și am venit s-adeverim
nașterea lui și să-l cărăm la țintirim.

8. pasărea hans
a venit o pasăre noaptea prin fereastră
și am fost sigur că e hans.
era pleșuvă ca el și moartă de beată.
mă, a zis, ia 50 de lei, du-te peste drum, au un
rachiu grozav. **nevermore**, i-am răspuns.

zice: de cînd m-am dus de la voi, zice, m-au
angajat paznic de noapte la belu. am un
girofar a-ntîia. ziua dorm. lucrez cu
poliția. am bani să vă-ngrop. sînt bufnița
minervei. nu deschid ochii decît la lăsarea serii.

Libris.ro

acum m-au gradat. am însemne mari pe
ficat. asta de cînd încă stam p-a-
cilea cu voi. o! și încă ranele mă dor.
hai, mă, du-te de ia ceva să sărbătorim.

hansi, i-am zis, **nevermore**.

9. zoli

— are, mă, careva dintre voi casă și masă-n altă parte? buuun,
ăla să iasă dintre noi. ai, mă, părinți? ai iubită?
ai copii? ai pe cineva să te-nfieze? hai, ăia
valea de-aici. hansi,
tu ai, mă, mamă? cară-te. aveți, mă, vreunu
să-i fie milă de voi? adio. e cineva să te regrete, băiete?
pa! ai fost bă, careva, fericit la viața ta? ciao.
pa!

hansi, tîmpitule, aia-i fereastra, ușa-i dincoace.
hai, băiete, sus, că e trei dimineața și vine fericirea
să ne dea la fund de n-o luăm din loc.
încolonarea, băiete. la muncă, băiete. după mine, băiete,
cu pas vioi. din zori în noapte, pînă-n ceasul. hai, că
vine fericirea să dea deșteptarea. hansi, băiete,
ferește-te de ea ca de dracu, băiete,
pre mulți i-a pierdut.

10. mă gîndesc și acum că puteam s-o iau mai pe de-alături

de cît de pe alături am luat-o.
și ziua de azi putea să fie tot aia de mîine,
tot aia de ieri. dar a venit păduchele de san-josé
și-a-mpins pîntecu-nainte, și-a dus mîinile la spate,
a perorat întreaga zi, am întrebat, a răspuns, am aflat
c-a fost numit peste olteților 15-mpărat.

Libris.RO

am aplaudat. am cîntat. pe olteţului 15 se deschide
o vreme nouă. toţi oamenii sînt fericiţi.
avem toţi limbi lungi la bocanci şi la clopote. ca pe
vremea preascumpului **nostru** gadafi,
care e-n cuba şi papă orez vietnamez
din trestii de zahăr coreene.

iar de mîine ni s-a promis cloroform. de mîine lumea va deveni
mai uşoară, mai subţire. se va strecura din noi
ca printr-o pînză de tifon afară.
vom fi mult mai uşori pe masa de operaţie.
adevărul, şi aşa, va sta în spate.

or să ne extirpe numai lumea dinafară.
moartea în noi va rămîne intactă.
viaţa în noi va rămîne exactă.

iar de mîine promitem să nu mai bem,
să nu mai facem deranj la bloc,
să nu mai folosim fosa sceptică.
de mîine promitem să nu mai bem.

numai că mîine iar e azi – dezamăgire,
mîine n-o să fie nicicînd mîine.